

REDACȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 23

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
30 ani 2000
15 ani 1000
6 ani 500
3 ani 250
1 an 125
Preț de Distribuție pe an 4 cor.
Preț: României și străinătate pe an
40 franci.

Manuscrisurile nu se întorc.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 23

INSERȚIILE:
de un cor parocoid: prima dată la
1000; a doua dată la 1500; a treia
oară la 2000 de fiecare publicare.

Preț abonamentelor, cât și inserțiilor:
tuturor se plătește în avans.

Statutul pentru oraș și comitate:

Scrisorile inserțiilor nu se primesc.

RĂSPUNS LUI „BUDAPESTI HIRLAP”.

Organul contelui Apponyi publică un articol «primit din părțile locuite de Români». Intre altele, eată ce cuprinde acest articol:

«Dieta a fost și ea prorogată. Domniile activiști s'au imprăștiat prin cercurile lor, dar încă tot nu și-au realizat amenințările. Oare care poate fi cauza tăcerii lor mari? La nici un caz nu pretinzi pentru maghiarii alui Teodor Mihali și a tovarășilor lui, prietenie, de care avem motive temeinice să ne îndoim. Mandatele lor sunt doar rodul unor lupte electorale împreunate cu mari agitațiuni. Principiile lor și întreg proqramul lor n'are însă rădăcini în poporul care i-a ajutat la mandat. E lucru sigur anume, că ceea-ce prelinde coaliția — în armată, pe teren economic și în cele interne — *mulțumește deplin pe Români*. În momentele lor liniștite cetățenii de naționalitate română recunosc, că acele pretenziuni speciale românești n'au fost decât bazele strălucitoare de sârmă care i-au sedus de azi pe mâine. Acum însă zadarnic se duce d-nul Ioan Russu Șirianu la Șiria ori la Chișineu. Zadarnic apelează la popor să protesteze încontra siluirii ce li s'ar face cu limba ungurească. Agitația nu prinde. *Ideile pentru care au intrat în luptă Kossuth, Apponyi și Andrássy, îl mulțumește deplin pe Români*».

Va să zică tot ce s'a scris mai zilele trecute și în «Budapest», ziarul personal al lui Kossuth: organele coaliției vor cu ori-ce preț să-i prezinte pe Români ca aderenți ai «ideilor pentru care au intrat în luptă Kossuth, Apponyi și Andrássy»...

Se înțelege că nici cel-ce scriu toate acestea, *nu le cred!* E vorba însă aici de vechia tactică șovinistă: *prin întortochierea și falsificarea adevărului să se producă impresia de care au nevoie eroii — imperiul maghiar*. . . Trebuie adică agitat publicul maghiar până la paroxism, ca astfel să nu slăbească în lupta pornită, — ear Viena trebuie și ea terorizată, ca astfel să cedeze.

Nu știm dacă apucătura asta își va avea rezultatul dorit de coaliție. Ceea-ce știm și suntem datori să facem e *să demascăm pe Irozi și să protestăm împotriva insinuirilor nedemne*.

Cine nu știe oare, că în lupta ce s'a încins între coaliție și Coroană, nici un Român de seamă, *dar absolut nici unul*, nu s'a declarat nicăiri pentru ideile preconizate de coaliție. Ci din contră, *representanții autorizați ai poporului român s'au declarat în Dietă încontra «ideilor pentru care au intrat în luptă Kossuth, Apponyi și Andrássy»*. . . Ear de când s'a prorogată Dieta, prin nimic nu s'a arătat că Românii s'ar fi apropiat de coaliție, ci însuși «Budapesti Hir-

lap» a înregistrat doar că alegătorii români din cercul Chișineului au votat încredere subsemnatului, care a dat seamă despre activitatea deputaților români naționaliști. Și au votat această încredere după-ce atât subsemnatul, cât și tovarășul său de luptă Dr. Ioan Suciu (la Dezna) s'a declarat împotriva coaliției.

Cu toate aceste adevăruri cunoscute și de organele coaliției, «Budapesti Hir- lap» mai scrie:

«Intr'unul din articolii săi din zilele trecute Kossuth Ferencz constata cu bucurie că sunt de *patrioți* șvabii din Banat. Ei bine, și între Români ar observa acelaș lucru, numai dacă s'ar duce între dânsii. Presentarea între Români alui Kossuth și Apponyi ar amuți pentru vecie ori-ce agitație!»

(Sub cuvântul «patrioți» numitul ziar înțelege aderența pentru coaliție).

Dacă așa de miraculoși se cred Kossuth și Apponyi (se ved. că și-au perdit bunul cumpat și modestia) dacă socot că e atât de ușor să paralizeze ori-ce mișcare națională și să nimicească influența ce o au asupra poporului român deputații naționaliști — ei bine: *n'au decât să încerce!* Să poftască d-nii Kossuth și Apponyi: le dăm întâlnire nu numai în comitatul Aradului, unde ne simțim mai acasă, ci ori-unde între Români.

Ne aducem însă aminte că ziarele maghiare independente n'au prea scris mult despre «patriotismul» Șvabilor din Banat, ci dimpotrivă: au constatat că Șvabii și Sârbii *nu prea se încălzesc de ideile lui Kossuth*, ba s'au făcut și demonstrațiuni în contra coaliției în orașele bănățene pe care Apponyi spera să le cucerească, prezentându-se între Șvabi și binevoind să le vorbească — nemțește.

Între Români, îl asigurăm pe nobilul conte, n'are să facă nici o ispravă. Kossuth a încercat-o, de altfel, în Bihor. De ce n'o mai continuă? Pentru-că e convins dinainte despre — fiasco.

Peste tot: câtă vreme coaliția stăruie asupra programului ei de acum și nu înțelege că țara are interese mai mari, Românii vor continua s'o dușmănească. În privința asta activiști și pasiviști, toți suntem de aceeași părere. Ear' dacă organele coaliției scriu altfel, e numai o dovadă că-și bat joc de credulitatea cetitorilor lor.

Paltiniș, 15 Iulie 1905.

Ioan Russu Șirianu.

Statua regelui în — Caransebeș. La toamnă între mari festivități va fi inaugurată statua M. Sale pe cea mai frumoasă piață a Caransebeșului. Caransebeșenii ridică această statuă drept mulțumită, că Regele după desființarea regimentelor grănițarești, moșiile estinse fostă proprietate a acestor regimente le-a dăruit urmașilor grănițerilor

români. Statua reprezintă pe M. Sa din linerete, în uniformă de general și se zice că e foarte succesașă. La desvălire vor fi invitate ambele corpuri legiuitoare și toate societățile vieții publice și politice.

Cum e Turcul și pistolul! Ziarele maghiare aduc știrea că municipiul Csongradului e vorba să i aleagă cetățenii de onoare pe Kossuth, Apponyi și Bányi. . .

În istoria țării, Csongradul s'a făcut vestit prin faptul că e cel dintâiu și singurul cerc electoral cărui înalta Curie îi confiscase — pe un an — dreptul de a avea reprezentant în Dietă; se înțelege: după-ce întâiu nimicea alegerea din cauză că atât partidul guvernamental cât și cel kossuthist mituise și îmbătase alegătorii.

«Cetățenia de onoare» a unor astfel de cetățeni, nici vorbă: se potrivește suslăudaților matadori!

O caracterizare nimerită a patrioților.

Șovinismul încă și are ici colea momentele lucide. Poate într'un astfel de moment s'a făcut în ziarul «*Alkotmány*» dela 15 Iuliu c., caracterizarea de mai jos a «nouilor patrioți», stăpâni azi și diriguitorii am putea zice, a stărilor publice din Ungaria.

«Ungaria, sugerează buretele ovreimea dat-afară din statele dela răsărit și mează-noapte. E totuși curios, că nici o națiune, nici un stat nu-l vede bucuros între sine pe ovrei și unde este, cât de puțină forță de rezistență și capabilitate de organizare socială, se silesc a-l exclude pe ovrei și dacă aceasta nici nu succede pe deplin, la tot cazul află instituțiuni și organizații, cu cari să se baricadeze și să se apere împotriva primejdiei ovreiste. Pilda strălucită pentru aceasta ne-a oferit-o România, cu care ocaziune însă, tot Ungariei i-a revenit norocul, să sugăr sine gunoii scos din România, când concetățenii ungari își ascundeau pe cocaligionarii români, aici în Ungaria.

În punctul acesta apoi, se întortochiază în numele civilizațiunii minciuna, că antagonismul față de ovrei ar fi rezultatul intoleranței religio-nare. Apoi este totuși curios, că fie Rusia, fie România, fie statele balcanice, fie Austria fie Franța vestită prin humanismul și cultura sa, fie Prusia și celelalte toate să se facă vinovate de păcatul intoleranței, pentru-că nu-l iubesc pe ovreu. Nu aceasta e cauza, ci calitățile de rasă și forța distructivă înăscute de cari nici odată nu se desbară ovreii ci le poartă cu sine pretutindenea.

Dela răsturnarea Ierusalimului până la robirea Poloniei, dela epoca de aur a Madridului până la zilele de groază ale Odesei, ori unde s'a dus ori a venit ovreii cu sacu'n spate și ori unde s'a așezat, nicăiri n'a fost în stare să s'asimileze, nicăiri n'a fost în stare să devie membru solidar al respectivei societăți, în tot locul a fost spine în corpul național, în tot locul a fost ic în organizația politică a aceleia.

La început s'a lipit cu modestie de societate și dacă a reușit a se vîrți cantitativ într'ansa când frământarea socială a respectivei societăți din când în când s'a pornit, ori i-au sosit momentele de însemnătate istorică, atunci a eșit cuil din sac și atunci s'a dovedit, la ori-ce popor și la ori-ce stat, că ovreimea nu e solidară cu interesul public. Și a fost val de aceea națiune, dac'a stat pe marginea destrucțiunii politice ori a prăpăstiei economice, pentru-c'atunci

și-a scos capul ovreimea devenită stăpână pe situație și s'a alăturat părtinitoare străinului, interesului extern, dușmanului ca să-și satisfacă înăscutu-l egoism cras și pofta de câștig.

Așa dat-au dânsii mâna de ajutor la întuirea siciului Poloniei ajunse la marginea decadenței politice. Așa au ros organizațiunea internă a de odinioară atât de puternicei Spanii.

E o învățătură istorică, că ovreii ori-unde s'ar duce 'n lume și ori cât de mult ar trăi acolo, nici-odată nu va fi german, francez, holandez ori rus, ci rămâne tot ovrei. Inzadar se înționează cu cocardă tricoloră, inzadar se profanează prin vitrinele prăvăliilor sovinișmul și pe eroii naționali, dacă ajung trebile la frângerea pânii totdeauna devine trădătorul cauzei și luptelor naționale. Pildă strălucită a fost pentru aceasta alegerea din urmă din capitală. D'aceea ovreismul este groaza societății ori-cărei națiuni. Toate aceste se derivă din gândirea universală a ovreiiului, care e făcș contradictorie cu societatea-Europel întemeiată pe gândirea universală a creștinismului. Ovreii, cari fac gură cu liberalismul, sunt mai conservativi decât ori-care conservativ și cel cari vorbesc de civilizație, se aseamănă cu acele triburi de popoare primitive a Africii, la cari furtul și înșelăciunea sunt virtuți, la cari tirania și vicleșugul trec drept acte de vitejie și cari de aceea deschid drum străinului și-l fac simulacru de amicitie, ca mai târziu să-l înghită cu haine cu tot. Sunt numai în general atinse calitățile, caracteristica de rasă, cari fac pe toate popoarele din lume să se ferească de ovrei.

În nefericita Ungarie, de pe poarta căreia azi mâne se va șterge ori-ce speranță, alță cu jurnale de un creștar, prostese pe bieții muncitorii, ziuași și economii și, din filerii lor de sudoare fumează țigări bock; dacă trebuie, dau pe kossuthiști, totul numai la aparență și pentru câștig. Pe naționalități contra maghiarilor, pe maghiari contra naționalităților în asmuță, pe calviniiști contra catolicilor, pe catolicii contra luteranilor îi agită, cu un cuvânt certe-se toți, nimicească se unii pe alții, numai dânsii să se bucare, numai dânsii să recolte-

Declarațiunile Coaliției.

— Criza. —

Declarațiunile Coaliției. — Articoll contelui Tisza. — Ministrul de interne și municipiile.

Se aștepta cu mare interes ședința de ieri a coaliției. Dar' vre-o hotărâre mai senzațională n'a urmat. S'a desbătut pe

larg incidentul lui Eötvös, care luând cuvântul a protestat împotriva interpretării ce s'a dat vorbirii sale de Vineri. El n'a zis să desarmeze Coaliția, nici că se împinge națiunea la revoluție ci a stăruit cu Coaliția să primească frânele guvernării și în cazul când n'ar putea realiza limba de comandă maghiară. Comunicatele ce s'au dat ieri asigură însă din nou publicul, că Eötvös stă singur cu aceasta opinie.

Ședința comitetului executiv.

Despre ședința de ieri, comunicatul ce s'a dat anunță, că s'au decretat consfătuirile coaliției de natură secretă și s'a ales o comisiune, în urma unui expozeu lung la lui Pólonyi, care va redacta înviațiuni pentru municipii, ce atitudine să ia față de actele guvernului anticonstituțional.

Ședința s'a terminat la ora 6.

Articoll contelui Tisza.

Contele Tisza a ajuns la al treilea articol al seriei ce publică în „Az Ujság“.

Criticând programul militar al coaliției — de care el nu se oșebește în altce-va decât în șiretenie, coaliția e adevărată prea oablă, iată cum spune el că era dacă învingea politica lui:

„Întreg corpul ofiteresc al trupelor maghiare va fi alcătuit din oficieri maghiari cari vor ști perfect ungurește și la instrucțiune soldații nemaghiari dar vorbind ungurește se vor socoti la maghiari, vor fi instruiți ungurește. Numai de noi depinde acum treaba. Să reintregim reforma aceasta militară cu dispozițiunile necesare pe terenul învățământului popular. Ne stă în mâinile proprii, crearea acelor stări de lucruri ca toți soldații trupelor maghiare să știe ungurește, prin ce vom asigura nu numai instrucțiunea ungurească, dar deodată, în urma logiceii și adevăratei înțelegere a mediatiunea

Ministrul de interne și municipiile.

Între altele ministrul de interne și municipiile. Ministrul de interne Kistóffy József a făcut într'altelile următoare declarațiunile:

— E greșită opiniunea străinătății, când crede că rezistența municipiilor este o acțiune revoluționară, pentru-că acesta este un drept constituțional al municipiilor. Guvernul Fejérvary încă e un guvern constituțional. Fejérvary stă pe temeiul dreptului și nici nu va părăsi acest temei. În lo-

cul fișpanilor rezistenți nu va trimite comisari guverniali. Nici nu e nevoie d-aceasta.

Jurnalistul, l-a mai întrebat, ce se va întâmpla dacă nu se va restabili armonia între domnitor și majoritate?

— Ce va urma, nu pot să știu, alegeți-vă înșă la nici un cas nu se vor face.

Alegerea din Liptó-szent-miklós.

De mult n'a fost o alegere mai agitată ca și cea de ieri din Liptó-szt-miklós.

N'avem amănunte despre ziua de ieri a alegerii, cunoscând însă antecedentele, e sigur, că partidele maghiare au uneltit în tot chipul contra lui Stodola.

Cu toate acesta candidatul național Stodola a întrunit voturile cele mai multe: 1455 contra ministrului de justiție Lányi care a întrunit 1379 voturi, până ce candidatul coaliției n-a putut îngheta mai mult de 191 voturi. Un frumos rezultat acesta și o spulberare, venită tocmai la vreme, a norului de praf aruncat de coaliție spre a întuneca adevărata stare a lucrurilor și a crea legenda, că țeara întreagă n'are altă voință decât aceea a soaliției. Ce zic la rezultatul acesta domnii dela «Budapesti Hirlap»?

Partidul Stodola încă de cu dimineața în ordine esemplară și în falange mari a intrat în oraș. Purtau table cu incipția:

— Trăiască luptătorul națiunii slovace!

— Trăiască slovacul cinstit!

Președintele Balló Lajos a început a le cere la 9 fix. La 11 oare proporția voturilor era următoarea:

Stodola	1455
Lányi	1379
Thuránszky	191

De aci încolo voturile lui Stodola neau mai rare. La 12 oare raportul era acesta:

Stodola	378
Lányi	358
Thuránszky	38

Acum lupta a devenit inversunată între

NU E CHIAR ÎNTĂIA...

M'o pîrit la mamă-sa

C'o făcaiu aseară...

M'o pîrit, — și mamă-sa

Ne văzuse doară...!

— „Să-ți zic mamă, să stea 'n loc...“

„N'am cu el nimica!“

— „Eu ũ zic... — dar' stă și tu,“

„Nu fi ca furnica!“

Și grozav s'a năcăjit

Fata pentru asta.

— „Pân'acum te-a mai oprit,“

„Ori 'i 'ntăia asta?“

A rămas cu capu 'n jos,

Pală ca gutuia;

— „N'auzi tu?“

— „Ba da, aud...“

„Nu e chiar întăia...“ —

C. Delas.

IN VACANȚĂ.

— Scrișori — unui prietin.

Iubite prietino!

Îmi scriai cu câte-va zile înainte, să-ți recomand ceva frumos de cetit, să-ți dau ceva obiect bun de meditat, de studiat, potrivit vieții dela sate, căci — zici mai departe — așa e de plictisitoare, așa e de monotona viața asta dela sate.

Îți implinesc dorința cu cea mai viuă plăcere. Mă surprind însă cuvintele din urmă ale tale, cari pentru cuprinsul lor le-am subtras. Cum se poate așa ceva? Viața dela țară plictisitoare, monotona?

O, iubite pretine, vei fi uitat cuvintele poetului, sau poate vei fi trecut peste ele cetindu-le, fără să-ți dai bine sama, că ce cuprind, iată acele cuvinte:

Locuința mea de vară
E la țară
Acolo eu volu să mor
Ca un fluture pe floare
Beat de soare
Și profum încântător.

Acolo e fericirea
Și iubirea.
Timpului patriarhal,

Și să nu uiți, că acestea sunt cuvinte din poezia, care e făcut loc în literatură română autorului lor, Al. Depărațanu.

Afirmi, — și cu tine foarte mulți, că viața asta dela sate e monotona, sau mai pe românește zis, e tot același calapod, n'are nici o variație, ce să te înveseliască. Răspunsul pentru lumea mare, se poate da fără să greșești: și da și ba.

De câte-va zile am venit și eu acasă la sate. Am părăsit orașul cu viața sgomotoasă, de multe ori mie, unuia — și poate și altora — atât de neplăcută. De câte-va zile, iubite prietino, mi s'a împlinit dorința dragă, de a fi mai aproape de natură, natura cea atât de vorbitoare, atât de veselă acum. De câte-va zile sunt între iubitul nostru popor. Și chiar aceasta mă îndeamnă, ca în

scrisoarea de acum să-ți dovedesc, sau mai bine să mă nizuiesc a-ți arăta, — cât e pentru noi de trăitorii la sate — că viața asta e cea mai frumoasă.

Și când aceasta îmi va succede atunci pe de sine — iarăși pentru noi — aserțiunea ta? Ne „scoborim“ la aerul mai curat dela sate la viața mai făcătoare atâtea reguli codificate. Că viața o înțelegem de o parte, ca poetul Coșbici când zice, că noi la oraș, la școală, suntem domnișori, iar acasă suntem, ceea-ce e tatăl nostru țaran plugar, cioban, atunci zău, că nu va mai fi monotona. Nu ție-se va părea monotona, când gândești, că ești departe de cei de multe ori adevărați de nesinceri și convenționali și că ești aproape ești chiar între cei atât de sinceri, atât de seriosi de a auzi ceva nou, ceva înveselitor, dător o nouă putere spirituală, intelectuală. Și ce mai mult, când știi, că el dela tine așteaptă mult acest lucru, căci ești sânge din sângele lui os din osul lor? Și ce e mai frumos, decât că privești la el, cei mulți, cum sorb tot cuvânt bun, dela al lor, dela crâșorul lor?

Să știi însă, că aceasta nu o face și nu poate face ori și când și între ori și ce împurări. Și cu deosebire nu când ne ținem de sub demnitatea noastră de a sta de vorbă cu de a le spune, după graiul lor, ceea-ce cetim pe ziare de pildă. Să ne „scoborim“ deci, și eu, tu, și noi toți în mijlocul poporului, ca lui să răspundim între acest oropsit neam al nostru. Eată, obiect bun de meditat, care să-ți frămă creerii, nu câte-va săptămâni, ci o viață întreagă. Să lucrăm cu țarie pentru luminarea iubitelor noastre țărani, talpa țării sau la noi mai bine conservatoriul limbii, și obiceiurilor strămoșe.

Stodola și ministrul Lányi. După amiază la 3 ore voturile se împărteau astfel:

Stodola . . .	767
Lányi . . .	607
Thuránszky . . .	88

Alegerea s'a terminat seara la ora 9 cu rezultatul:

Stodola . . .	1455
Lányi . . .	1379
Thuránszky . . .	191

Neîntrunind nici unul dintre candidați majoritate absolută, va fi balotajiu între Stodola și ministrul de justiție Lányi.

Dela adunarea învățătorimei halmagene.

— Raport special. —

Beliu, Iulie 1905.

Joi 13 I. și a. e. și-au ținut d-nii învățătorii din protopresbiteratul Halmagiului adunarea publicată mai zilele trecute, în Vața-de-Jos, sub conducerea președintelui Mihai Vid inv. a noului ppresbiter P. T. D. Corneliu Lazar, din Halmagiu, la care am fost fericit a participa și eu ca oaspe.

Prezenți: au fost un număr considerabil de învățători, învățătoare și oaspeți, chiar și din archidieceasă, dintre care ne-a făcut multă plăcere, prezența d-lui Sterea Șuluț jud. cerc. reg. în pensiuine din Halmagiu.

Adunarea a deschis-o președintele prin o cuvântare bineacomodată — ce o publicăm în altă parte a ziarului nostru — prin care a salutat pe d-nii învățători și învățătoare pe toți onorațiilor — și separat pe noul protopresbiter, șef și conducător al aceluia tract, la ceea ce dl protopresbiter a mulțumit călduros, în cuvinte bine alese — arătând că școala e izvorul deșteptării, indeamnă pe învățători la împlinirea chemării lor cu zel și devotament sfânt, promițându-le ajutorul și sprijinul său în toată vremea când vor cere dela dânsul.

După acestea a urmat desbaterea punctelor indigetate de comitetul central și a propunerilor făcute din partea unor conferențieri.

Când am văzut pe dl ppresbiter și învățători tineri atât de însuflețiți pentru educațiunea religioasă-morală — baza fericirii tuturor popoarelor creștine, cu lacrimi în ochi am zis, și —

La început va merge mai greu, de bună samă, dar să nu uităm, că spic s'adună, și faci un snop, sau picur strop cu strop etc al mărilor potop. Să lucrăm, iubite prietene, ca nu când va să ni-se zică, că vrem punga țaranului, că voim numai să ne umplem pungile, noastre iar poporul să rămână rob al neștiinței lui. Și chiar și numai din punctul acesta de vedere să ne ni-zuim ducând lumină între popor, zicându-l cu nemuritorul iubitor de neamul său, G. Șincai: *Des-teaptă-te, drept aceea iubit neamul meu și ai minte!* (Cron. 1563).

Iată, iubite prietene astfel înțelegă vacanța noastră, viața noastră dela țară, vei admite și tu, că nu e plictisitoare, monotona.

Fiind-că ar trece peste marginele unei scrisori, când aș voi să tractez tot ceea ce doresc în urma impulsului dat de tine, vei avea răbdarea, iubite prietene, să aștepti a doua, eventual a treia scrisoare. G. Roșca.

CUGETĂRI.

Maternitatea, e orgoliul și egoismul permis. Marcel Prevost.

Când ești prea tinar, nu știi să spui femeilor ceea-ce crezi; când ești bătrân, înveți să le spui ce nu mai crezi. Valtour.

Democrației nu-i displac idolii, dar rea onoare de pedestal. Tournier.

zic și pe aceasta cale: că retrăgându-ne noi cei mai bătrâni, aceștia vor prinde cu puterile coar-nele pluzului cultural, plantat în agrul poporului Român, și cu siguranță vor continua cultivarea lui.

Terminându-se în ordine toate lucrările conferinței a urmat banchetul în spațioasa ospă-tărie din loc, unde s'au ținut mai multe toașturi. Părintele protopop a toaștat în sănătatea Prea S. Sale episcopului nostru diecesan. Eară Spect. domn A. Sterea Șuluț, a ținut o cuvântare instructivă, a îndemnat învățătorimea la studiu la perfecționarea minții și la propagarea științei cu zel tinerimel concrezute spre a o educa; la iubirea bisericii și școlii noastre care de secolii în toate împrejurările cele grele au fost asil sigur al limbii și națiunii noastre. Paul Gavrillette.

Evenimentele din Rusia.

Lupta Rușilor pentru drepturile omului...

— *Revoluția rusa.* —

Din Ianuarie până acum numai revolte conjurații, răscoale s'au telegrafat din Rusia. Inzadar s'a concentrat mare mulțime de miliție în orașul de lângă Neva, germentii revoluției n'au putut fi nimiciti. S'a confiscat tot, ce ar putea răpune autocrația... Dar acum de curând a descoperit poliția o fabrică de bombe, unde erau foarte multe bombe și dinamită. Cercetându-se treaba s'a aflat, că și un consilier secret e implicat în afacere. În Moscva de asemenea au fost arestați mai mulți oameni de frunte.

Nici marii duci nu-s liniștiți; ei ar voi să insceneze nițică revoltă de palat. În fruntea nemulțumirilor se amintestește în-sași mama țarului.

Constituția Rusiei.

După o telegramă țarului totuși va merge la Moscva, unde va conchema conventul național. Nici nu va avea multă vreme în Moscva.

Revolte pentru aceea de loc nu în-ceată. Orașele poloneze își fac impresia, ca și când ar fi sub statariu. Zilnic sunt lupte între miliție și muncitori în Lodz, în Lemberg etc.

Războiul.

— *Condițiile de pace ale Rusiei.* —

În Petersburg se pregătește terenul pen-tru pace. Sub presidența țarului au ținut erți sfat ministrii, la care s'au stipulat condițiile de pace. De aceea pleacă numai azi, Mercuri Witte. Witte a primit numai di-rective generale cu porunca, ca să exopereze cât mai favorabile condiții.

În Petersburg se crede, că principalele pretențiuni ale Japonezilor sunt:

1. Predarea insulei Sahalin.
2. Nimi-cirea fortificațiilor dela Vladivostoc.
3. Mand-juria retrocedată Chinei cu excepția pen-insulei Liaotung, care să rămână în mâ-nile Japonezilor.
4. Recunoașterea prote-ctoratului japonez asupra Coreei.
5. Calea ferată Charbin—Port-Arthur să devină po-sesie japonească.
6. 3000 de milioane franci despăgubire de războiu.

Din străinătate.

Regele Petru — ucigaș.

Belgrad. Se clatină tronul sub regele strb Petru. Zile grele pregătește soarta pentru Ser-bia. S'a dovedit, că și regele Petru a fost com-plice la omorirea din Iunie 1903 a regelui Alexandru și soției sale. În mina regelui Edu-

ard al Angliei e o epistolă, ce a scris-o câte-va zile înainte de omor Petru lui Genciei, pre-ședintele senatului, în care-i dă instrucțiuni, ce să facă la o eventuală omorâre a regelui.

O altă epistolă arată, că cu o lună înainte de omor și-a comandat uniformă de general sîrb la Budapesta.

Toate aceste lucruri instrăinează pe po-por de ucigașul rege; s'a format o partidă re-voluționară, care are de scop detronarea rege-lui Petru.

Didactice.

Arad, 18 Iulie.

Școala română de fete din Arad. (Apel).

Venerabilul consistor din Arad în frunte cu Preasfinția Sa episcopul Ioan I. Pap, au luat hotărârea de a pune școală de fetițe din Arad, care stă sub egida Ven. Consistoriului, pe o temelie nouă, din toate punctele de privire și anume:

De oare ce cu încheierea acestui an șco-lsistic, s'a terminat cursul de preparandie, în urma nouelor dispozițiuni ministeriale; școala va funcționa de aci înainte ca școală civilă cu internat.

Venerabilul Consistor deci, în frunte cu Preasfinția Sa dl episcop au incredințat cu con-ducerea și dirigiarea acestei școale, pe dna lu-dita Secula n. Truția ca directoară întru con-ducerea internă și educația, pe care se va pune mult temei; eară ca director de studii pe dl Dr. Petru Pipoș, binecunoscut publicistul rom-mân, ca unul din cei mai distinși, pedagogi.

Fiind pusă pe o nouă temelie această școală, care e de neapărată trebuință, în acest centru, unde suntem în număr destul de mare spre susținerea unui institut superior pentru culti-varea fetițelor noastre în această școală se va pune temeiul:

1. Pe educația morală religioasă fără de care femeia adevărată nu poate fi;
2. Lucrul și economia de casă, deprinde-rea elevelor de timpuriu ca să-și lucre înși-le ceea-ce le este de trebuință și eroiul de muncă, cusătura albiturilor;
3. Combaterea luxului, deprinderea ele-velor în maniere sociale, modeste și cuviin-cioase.

Se face deci apel la familiile române cari doresc a-și trimite fiicele lor la aceasta școală. de nou întemeiată, unde vor primi cea mai bună îngrijire părintească, despre ce onor. pă-rinți pot fi asigurați și liniștiți.

Doamna Secula ca directoară și dl Pipoș ca director ne place a crede sănt o garanță, pentru a privi cu încredere în viitorul acestui institut, care în curând își va avea și un pompos edificiu al seu propriu.

Deslușiri mai detaliate se vor anunța în curând.

Congresul Corpului Didactic din Ro-mânia.

Săptămâna trecută s'a deschis al șasălea congres al Corpului Didactic Primar din Ro-mânia.

Sedințele prezidate de însuș ministrul in-strucțiunii publice, dl Mihail Vladescu, se țin la un nivel foarte înalt, discutând marile pro-bleme a propășirii culturale a țării.

În ședința de Sâmbătă, cea mai intere-santă, a luat căvântul fostul ministru liberal de culte dl Spiru Haret, căruia i-a răspuns actualul ministru d. Vladescu.

Dl Haret a zis că chestiunea învățămân-tului trebuie să fie mai presus de ori-ce con-ziderație politică sau de persoane.

Mi s'a imputat că eu aș fi intrasigent. Nu este adevărat. Am dat dovezi, că nu stau la gând când este vorba să realizez un bine pentru școală.

Este lucru natural, că atunci când cine-va are la spate 26 ani de învățământ să aibă bine închegate vederile sale în aceasta privință.

Vorbind de legislația învățământului, spune că toate legile sunt perfectibile și că modifi-carea lor trebuie se decurgă din experiența fă-cută după aplicarea lor de mai mulți ani.

Cu privire la ancheta întreprinsă de actualul ministru asupra învățământului, oratorul spune că nu e contra acestei anchete. Ministrul să meargă înainte, cu condiția ca fie-care să-și spună sincer cuvântul.

Chestiunea învățământului primar este de cea mai mare gravitate și de aceea trebuie să fim cu mare băgare de seamă. Nu trebuie să diferăm învățământul rural de cel urban.

În sociologie există o lege care nu suferă excepție: Un Stat nu trebuie să facă nici un pas înapoi. Idealul societății moderne este și trebuie să fie a nu se face nici o deosebire între membrii unei societăți. Nu trebuie să se pue nici o piedecă elementelor, pe care inteligența lor le împinge înainte. Elementele cele mai riguroase și cele mai decise în luptă își au originea lor în masele de jos a'neamului.

Trebuie să dăm învățământului tot de ce are nevoie.

Se vorbește de fracționarea învățământului. Scopul acestui învățământ nu este numai a învăța pe copil să citească și să scrie, ci a simți românește, să știe cine este și să-și iubească patria și neamul.

Ca un om care am colaborat cu d-voastră ani întregi, vă rog să nu-mi dați îndoiala, că în corpul nostru învățătoresc nu ar fi priceperea situației spre a duce la bun sfârșit opera începută.

La apoi cuvântul dl. Mihail Vlădescu, ministrul instrucțiunii publice.

D-sa se crede dator de a risipi temerile d-lui Haret.

„Nu vreau să dau țara înapoi. Nu vreau să restâng învățământul primar. Fiecare fiu de sătean are drept la lumină. Ba mai mult: e o datorie de a fi luminat.

„Ancheta pe care am început-o are de scop de a descoperi relele care bântuie învățământul nostru. Ancheta va fi tipărită apoi, pentru ca să rămână ca o oglindă fidelă a stărilor de lucruri dela 1905.

„Un popor mic ca al nostru, cu vârtuți păstrate dela strămoși, ca să nu-și piardă în urmă, dar de care să poate desbăra, are nevoie de cultură. Și grija mea este de a contribui la întreținerea relelor, de care suferă învățământul nostru.

„Și eu, deși n'am mulți ani în serviciul Statului, ca om al școlii am și eu ideile mele, în ce privește reorganizarea învățământului nostru. Dar prefer să bazez reforma mea, pe rezultatul experienței acumulate de d-v.

„Sper, că am risipit temerile d-lui Spiru Haret.”

Sedința s'a ridicat la orele 7, anunțându-se cea viitoare pentru a doua zi.

Congresul a trimis M. Sale Regelui Carol textul telegramii următoare:

Maiestatei Sale Regelui Carol I.

Sinaia.

„Membrii învățământului primar din România, întruniți în al șaselea congres didactic din capitala țării, ca totdeauna, își îndreaptă cel dintâiu gând către M. V., sub a cărui domnie înțeleaptă, școala poporului a luat un avânt puternic și depunând prin noi, la picioarele Tronului, omagiile lor de respect, iubire și devotament, roagă pe bunul Dumnezeu să vă hărăzească ani mulți și glorioși pentru a duce mai departe destinele scumpei noastre patrii.

„Să trăiți Maiestate cu întreaga dinastie!”

NOUȚĂȚI.

ARAD, 18 Iulie 1905.

— Știre personală. Dl. Dr. Nicolae Oncu, directorul executiv al institutului «Victoria» a plecat azi pe mai multe săptămâni în vilegiatură la Tușnad.

— Planul de călătorie al regelui. Se telegrafează din Viena: Regele va rămânea în Ischl cu vr'o zece zile mai mult, decât contemplesse.

În ultimele zile ale lui August va merge la manevrele din Tirolul sudic, de aici va merge la Schönbrunn și în 3 Septembrie la

manevrele din Boemia. Pe la mijlocul lui Septembrie se reîntoarce la Viena, ca să primească pe regele spaniol *Alfonz XIII.*

— Adunarea din Giula. Adunarea de Duminică a învățătorilor noștri confesionali este salutată de către «Békés-megyei Közlöny» organ din localitate, în mod în adevăr unguresc. Sub titlul «Vivat Dacia» eminentul confrate maghiar, scrie despre adunare iată cât de gentil:

«Inroșește Hunie, care dai patrie la tot felul de nații, care trăiesc parasitar pe corpul tău și călcând în picioare legile tale, își fac loruși stat în stat. Eată o pildă rușinoasă ce se petrece în inima Alföldului maghiar, în Giula». Pilda aceasta rușinoasă, după ziarul maghiar, e adunarea generală a învățătorilor, ce se ține în Giula. Dar aceasta ar mai merge, revoltător însă pentru ziarul maghiar, pe cum ne spune, e «că vor discuta românește în adunare, treacă ducă se, dar după aceasta vor ținea concert, a cărui puncte până la unul vor fi românești. Și românește sunt și invitațiile» Teribil! Cutează Românii a vorbi și scrie românește? Asta n'o înțeleg patrioții din Giula.

Tot în acel număr, numita foaie lauda într'un mod cu totul suspect pe preotul Alexe Popovici de acolo.

— Regimentul aradan la manevre. Regimentul 33 dela noi va pleca în 12 August la manevre.

— Echegaray, autor de finanțe. Telegrafice s'a anunțat că Echegaray vestitul autor de drame, și autor de finanțe spaniol. El e poet mare, și un bun matematician, doar a fost profesor la școala specială de inginerie din Madrid, unde are șaptezeci de ani.

— Filip, regele de Coburg divorțază. Din cauza că e, că prințul de Coburg-Gotha a cerut la tribunalul din tribunalul din Göttingen de divorț contra nevestei lui Luiza, fata sa Leopold II, rege belgian. Pertactarea se va ținea în Octombrie.

— Școala română din Sofia. La 26 Iunie s'a săvârșit la școala română din Sofia serbarea distribuirii premiilor.

Solemnitatea serbării a început cu sosirea d-lui Eugen E. Stătescu gerantul agenției române, însoțit de dl. Mincu, vice-consul și de dl. Petala, atașat militar.

Orchestra, compusă din români, i-a primit cu imnul regal, după care directorul școlii dl. V. Stoescu, a ținut o caldă cuvîntare arătând marile rezultate ale acestui an școlar.

Dl. gerant Stătescu a răspuns directorului, arătând deplina sa satisfacțiune și încredere în conducătorul școlii.

S'a executat apoi programul serbării.

A urmat distribuirea premiilor compuse din cărți și alte lucruri folositoare și apoi tragerea loteriei, la care multă lume a câștigat lucruri frumoase luate de elevele școlii.

Solemnitatea a fost încheiată cu conferința d-lui Diamandy, profesor la școala română din Salonic. D-sa a vorbit despre români.

— Regele engles a distins bărbați de stat japonezi. Regele Eduard după cum s'a telegrafat din Londra, a distins cu marea cruce a ordinului Bath pe președintele consiliului de ministri japonez, pe Kocura și pe ministrul afacerilor de externe Komura.

— Războiul politic. Ni-se scrie: Furiile șovinismului își tot aruncă valurile asupra acelor cetățeni, care s'au purtat brav, omenește și cu caracter la alegeri. Victima caracterului lui puternic vreau să-l facă și pe preotul Nicolau Ungureanu din Musca. La alegerea de deputat din Ighiu adevărat numai 2 preoți de sub șefia faimosului protopop *Montan*, din Zlatna, au sprijinit pe candidatul poporului nostru.

Între acești 2 preoți e și preotul menționat. — Atunci e mai scârboasă răutatea, când se practică sistematic. Și pusu și-au gând rău și pe preotul acesta. Sub diferite pretexte a căpătat până acum niște amende dela pretorul, car azi e periclitat să nu fie întărit în postul său de preot, aparținând comuna aceasta bisericească în raionul comunei sprijinite de ministrul de agricultură.

Vrednicia dînsului cea mai mare constă însă în lucrările ce le-a desăvârșit în decurs de un an în jurul organizării comunei: împodobirea bisericii, mersul regulat al instrucțiunii și clădirea unor case parohiale frumoase și durabile.

— Starea lui Pobiedonoscev. Știri despre o gravă boală a lui Pobiedonoscev alarmase lumea zilele trecute. Acum telegramele din Persburg spun, că Pobiedonoscev se află foarte bine și va petrece întreagă vara în castelul din Tarskoe-Selo.

— Sultanul e tare bolnav. O depeșă din Constantinopol spune, că sultanul e foarte bolnav. Medicul de curte au mai abzis de el.

— Executare. În zilele trecute proxime vor fi executați la Oradea-Mare prin ștreang țiganii Rostás Janos și Lokatos Máté, condamnați la moarte pentru ucidere.

— Fiul lui Perczel nebun. Din Viena se scrie, că Aurel Perczel fiul de 25 de ani al lui Des. Perczel, a nebunit.

— Sinuciderea unei vestit scandalagiu. Se telegrafează din Paris, că a murit bancherul *Arton*, care mijlocise mituirile în afacerea canalului Panama. Era de 52 de ani.

— Pentru unul mumă, pentru altul ciumă. Ni-se scrie: Nu se potrivește mai bine zicala aceasta, decât la purtarea conducătorilor de instrucție față de școlile noastre. Cu mari și multe jertfe ale poporului din Highiş (o comună fruntașă, curat românească din Munții Apuseni) s'a zidit o școală profesională, care făcea față întregii comune. Locul pe care s'a zidit școala a fost comunal, dar comuna politică l'a dăruit comunei bisericești. După ce a fost gata școala, a venit o rezoluție dela mai marul comitatului, că nu întăresc hotărîrea comitetului comunal și că școala ea zidită pe loc comunal să treacă în posesiunea comunei politice. După mai multe recerări și la aprobarea consistoriului, președintele a dat cheia școlii notarului. Și astăzi Românii n'au școală, fără se face școală comunală, adevărat ceva mai dină decât școala de stat, căci omenii trebuie să plătească direct banii, cu cari să-și tâmpescă copiii.

Pentru răpirea în chipul acesta a școlii au lucrat împreună inspectorul școlar, pretorul, alți funcționari administrativi, și — coada de topor, adevărat câți-va Români de altă confesiune din sat. S'au găsit însă scrisori intime, din cari se vede că „ăia” de mult și-au pus ochii pe școală.

— Rudele din Ungaria și Austria ale lui Deroulède. Camera franceză a amnestiat zilele trecute pe mai mulți monarhiști, între cari e și Deroulède. El nu vrea însă să recunoască pe cei-ce de prezent conduc treburile politice ale Franței și după-cum suntem informați, se va stabili în Viena, unde are rude. Un frate a lui, Andrei Deroulède e căpitan în armată comună, care a luat de nevastă pe Adela Liebenberg, de fel din Ungaria.

— Adunarea cercului „Turda” al Asociațiunii S'a ținut în ziua de Sântu-Petru în Turda. La ordinea zilei a fost constituirea din nou a acestui cerc, căci dela moartea protopopului Codarcea nici director n'a avut. Și Românii la acest act de mare importanță fapt au fost inspirați de geniul cel bun românesc, căci persoanele alese în comitet sunt garanța cea mai sigură de înaintarea cercului: dl. *Vladuș* binemeritul român din Turda, Dr. Valer *Moldovan*, care după-cum se aude, are un program întreg de activitate și va da însămnătatea adevărată cuvântului „secretar”, dl. *Boldea*, dl. Dr. Eugen *Patăceanu*, dl. Iovian *Murășian*, dl. *Toruș* etc.

Car încât privește petrecerea aranjată această ocaziune a succes cât se poate de bine: domnișoare foarte multe și frumoase, muzică bună, dispoziție generală până la 5 ore dimineața.

În pauză șirul toastelor l'a început dl. Dr. Valer *Moldovan*, au mai toastat domni: frații *Pătăcean*, dl. *Moța* și dl. *Vasile E. Moldovan*.

— Comandant de corp — mort subit. Contele Felix Orsin Rosenberg era comandantul corpului 13 de armată. Zilele trecute a mers la Ciortornia, ca să fie revistă cu regimentul 4 de ulani. Cătră sfârșitul revistei l'a lovit guta, a căzut de pe cal și până când să i-se dea ajutor a murit. S'a născut în Loretto, lângă K'agenfurt; multă vreme a fost în Boemia. Moartea i-o deplâng pe lângă număroși prietini și cunoscuți văduva și trei copii.

— Căldură ucigașă. Depeși din Londra scriu următoarele: În Anglia în timpul din urmă s'a sporit relativ enorm numărul ucigașilor și sinuciderilor. Cauza, cred doctorii, e căldura cea mare. În două zile din urmă au fost nouă omoruri, douăzeci și șapte de sinucideri, trei tentative de omor și opt de sinucidere. Ucigașii s'au sinucis patru. — În New-York căldura e de asemenea insuportabilă; spitalele sunt pline de bolnavi de insolată.

— Datoria regelui Sârbiei, de care Maiestatea Sa nu își mai aduce aminte. Colonelul rus Protopopov a mers în zilele aceste la Belgrad, ca să ceară de la regele Petru o sumă de 12 mil franci, cu cari zice, că regele îi este dator de mai mulți ani. Regele la rândul său zice, că nu știe nimic de datoria aceasta, că nu își aduce aminte de ea și că nu o va plăti. I-a trimis totuși 500 franci, „mai mult din milă“ colonelului, în același timp l-a îndemnat prin prefectul capitalei, ca în timp de o oră să plece din Sârbia. Colonelul Protopopov a sosit la Pesta, de unde va pleca spre Nizza și câștigându-și documentele, va porni proces contra regelui Petru al Sârbiei.

— Idil familiar. Nu mulți au văzut lucruri, de cari ni-se scriu din Cașovia.

Economul din Tehán, Bárány János trăia foarte rău cu nevastă-sa, hotărâtu-s'au deci să meargă în Cașovia, ca reciproc să intenteze proces de divorț. Pe drum s'au luat la ceartă, și încă o ceartă așa de strașnică, că Bárány i-a mușcat, de a sfârșit nasul nevastei și l-a înghițit. Femeea săracă, bolnavă rău o îngrijește din un spital public din Cașovia. Bărbatul a fost arestat.

— Cât câștigă artiștii celebri. Iată câte-va cifre interesante privitoare la câștigurile artiștilor celebri.

D-na Melba, celebra cântăreață, a primit de curând, la Clivedon, castelul d-lui Astor, faimosul miliardar, una din sumele cele mai mari, cari au fost plătite vre-o dată unei cântărețe. Marea artistă a cântat patru bucăți scurte și a primit 25.000 de lei. Același preț l'a plătit dl Astor și pianistului Paderevsky.

D-na Ema Calvé dela Opera din Paris a fost angajată într'un turneu în Statele-Unite și va fi plătită cu 8.750 lei pe seară.

Tenorul Caruso primește în momentul de față, la serate particulare din Londra, dela 8000 până la 10.000 lei pe seară. Violonistul Kubelik primește aceeași plată.

— Cale ferată peste mare. O cale ferată peste mare, avind 54 mile engleze, se construiește acum, care va duce dela orașul Miami pe coasta estică a Floridei, până la renumitul oraș al țărilor: Key-West.

Acesta e situat pe o insulă pe jumătatea drumului, în spre Sud, în Florida și Cuba.

Șinele duc mai întâiu de-alungul coastei, prin bălțile Mangrove, până la Homestead, apoi prin micile insule de corale așa numitele „Kys“ până la Key West. În general e apa destul de întinsă. Pe unele locuri se zidesc pe „Kys“ chiar punți, neimpedecându-se totuși prin asta circulația bărcilor de pescari și a yachtelor.

Construcția căii ferate e așezată 28 picioare peste nivelul mării, fiind susținută de coloane de ciment și arcuri de oțel.

— Pe cine a putut imita Potemkin în trecut? Nu e nevoie să mergem prea departe în istorie, ca să descoperim cazuri asemănătoare odiseei revoluționare a lui Potemkin.

E de ajuns să ne raportăm la evenimentele revoltei cantonaliste din 1873 din Spania. Se știe, că pe vremea aceea războiul civil a devastat curată și nobila patrie a lui Cid.

Atunci echipagiul fregatei Numancia, pătruns de principiile revoluționare s'a resculat în rada Cartagei, împotriva guvernului în fruntea căruia se afla Emilio Castelar.

Numancia a început prin a trage asupra orașului. Atunci s'a început extraordinara odisee a acestui vas revoltat. Urmărit de escadra spaniolă, ciuruit de proiectile, Numancia isbuti să se refugieze în portul Oran, unde echipagiul a fost nevoit să se predea autorităților franceze. O bună parte din Junta revoluționară se afla pe bord de unde au fost transportați la Guelma.

La venirea lui Alfons XII Numancia și-a recăpătat rangul în marina spaniolă.

— Pestilențe în armata rusă. „*Novoe Vremia*“ e informată, că în Mukden în urma multelor cadavre bătute cioma. În armata generalului japonez Cavamura încă s'au ivit morburile pestilențioase.

— Clasa muncitoare în Rusia. După ultimele date publicate, clasa muncitoare în Rusia e compusă din: 6,156.090 lucrători, din cari peste 6 milioane bărbați și restul femei. Din aceștia vre-o 7 milioane sunt lucrători propriu zis, și vre-o 2 milioane oameni de serviciu.

Lucrătorii se împart astfel: 2 $\frac{1}{2}$ milioane lucrători industriași, 2,700.000 lucrători agricoli, 1 milion manufacturieri, și societățile de navigație, și 255.000 lucrători la întreprinderi comerciale.

Clasa muncitoare formează 27% din totalul populației imperiului care trăiește din muncă.

— Oamenii osîndiți în serviciul poliției. În Chicago a produs mare ferebere în oraș faptul, că poliția se folosește în spionagiile sale de oameni cu trecut pătat. S'au și făcut mai multe proteste, dar căpitanul de poliție a afirmat, că ia răspunderea pentru faptele noilor agenți polițienesci.

— Spre știri. Cu deosebită stimă rog pe stimatul public urban să se binevoiască a se convinge personal de valoarea *„Foile ce le-am dat prin foile locale“* editate în Arad, și să rezidă pe fapte, că în această publicație special de giuvaerice, ce întrece orice altă publicație, fiind pus sub conducerea mea personală, se găsesc respective transformări, repași și așa mai departe, care cad în bransa acestei foarte frumoase publicații. Magnitudinea și admirabil asorta de lucruri, care cu briliant de aur, argint. Se găsește în serviciul pentru masă de argint cu decoruri, ieftine pe lângă un serviciu propriu pentru oraș și comitatens 439. Cu deosebită stimă salutăm pe *„Berger Ferencz, giuvaeriu, Arad“* și mulțumim.

— Spițeria C. Balassa că măștește, că laptele de castraveți al lui Balassa cu efect admirabil și veritabil englezesc, care a fost pus în circulație, nu e de loc stricacios feții. De probă numai odată să-și comande damele noastre laptele de castraveți al lui Balassa și se vor convinge, că acest mijloc de infrumșetare delătură imediat pistrui, pete, spuse și alte necurățenii ale feței, face fața lucie, tină și rumenă. Un flacon 2 cor., apoi săpun veritabil englezesc de castraveți 1 cor., pudră 1 cor. 20 fil. Se poate procura în ori-ce spițerie. Depositul principal în Arad: Spițeria Földes Kelemen, drogheria Vojtek și Weisz.

— În fie-ce zi se poate căpăta bere proaspătă de Schwehat și mîncări admirabile în restaurantul lui Kovats și Novotny.

VORBIREA

cu care dl M. Vidu a deschis adunarea învățătorimii halmagene.

— Vezi raport special. —

Onorată adunare!
Dlor și fraților colegi!

Calmele munților îmbrăcate în haină albă, după un interval destul de lung ni-se prezintă transformate, purtând vestimente, care mâna omenească nu este în stare să facă.

Vântul călduț de primăvară a nimicit vestimantul cel alb, locurile sterpe sunt înlocuite cu diferite floricele și locașurile întunecate sunt luminate de razele arginții ale marelui erou a zilei.

Astfel de tablou observ înaintea mea astăzi în aceste locuri, despre cari istoria mărturisește și mai multe evenimente referitoare la poporul din care facem noi parte.

Astăzi pionierii culturii sunt adunați în aceste locuri, pentru ca să-și ascute armele minții,

ca pe viitor să poată prezenta lumii indivizi armați cu abcedare, cari sunt mai puternice decât buionetele soldaților de astăzi.

Aflându-mă în astfel de societate, cu ce cuvinte mai plăcute aș putea să mă apropii de d-voastră?

Sunt prea debil pentru a comunica fiecăruia simțimentele mele, de cari sunt pătruns în aceste momente.

Primiți mă între d-voastră, adresându-vă cuvintele: „Bine a-ți venit, bine v-am găsit dragii mei tovarăși de luptă“!

Pentru un interval destul de lung am fost imprăștiat în țările destinate fiecăruia dintre noi, pentru delăturarea întunecului punând în mână generațiunii lumina aprinsă.

În acest drum, multe furtuni s'au descărcat asupra noastră, multă zăpadă s'a pus pe vestimintele noastre, străbătând până la piele și de multe ori simțind împunsături teribile până în adîncul inimii!

Sosit-a însă ziua aceea, care ne-a oprit de a mai călători, șoptindu-ne la ureche: Oprește-te puțin și te recrează, că sosind timpul de călătorie, să poți rezista cu mai multă tărie furtunile, ce se vor descărea asupra-ți!

Recreațiunea numai atunci va ajunge la valoare, dacă învățătorul pururea nu se va deslipi de amicul cel mai sincer, care în todeauna îi va servi de călăuz în cariera lui grea, dar sublimă, căci în mâna învățătorului stă sămânța viitorului pe care o aruncă departe de ochii răsplătorului, în largul țării, — este sămânța umilă dar adevărată, din care răsare *„noroc, putere și mândrie“*. Știm toți, că cel ce nu muncește nu are drept la viață. În realitate observăm, că mai asigurat e dreptul la viață celor ce nu muncesc, se cruță și se conservă.

Devisa învățătorului e „munca“, prin ea i-se vor cuveni lauri dela străini și recunoștință dela copii săi. El e singurul, căruia din mulții muncitori ai societății, nu-i este permis ca la bătrânețe să se bucure în liniște de fructul ostenețelor sale. Dreptul uman e călcat pentru dînsul, nime nu vrea să-l asculte, nime nu-i dă considerația cuvenită dreptelor lui plângeri. Bland sârmanul, ca un copil, cuminte și simțitor la greutățile țării, la care puțin ni se gândește, speriează în împrejurări favorabile din afară, se teme să pretindă mai mult și să facă șgomot plângând.

Sârmanul, nu știe, că în lume totul e pentru sine, nime nu-i va pune în sac, e trist să ne vedem toți în toate părțile căindu-ne ca neputincioși.

Crâncenă durere de inimă simți, când ți-se dă ocaziune să vezi umblând cu liste de subscripții pentru câte un biet învățător, care lipsit de toate a murit și trebuie să zacă ca o mătură rece și îngrozitoare a soartei, ce ne așteaptă!

Sufletul nu-ți poate stăpâni plânsul când te gândești că prin milă și pomană trebuie să se îngroape colegul; dureroasă soartă, triste timpuri pentru noi, destinați a apuca pe același drum, lipsit de sprijin și mângăere.

Unde-i locuința? Care-i casa, unde se așează familia după moarte-ți? Cari sunt păreții unde să te plângă ce-i ce i-ai crescut?

Nefericite împrejurări, dar mai nefericii noi cari doborâți de atâtea greutăți zăcem fără a ne mișca și a da semne de viață.

Putem a ne plânge? Cred că e înzădar. Lacrimile multora sunt înțelese rău, nu mișcă de fel, ci aduc dispreț mai ales personal!

Priviți d-lor, țărâna din colibă și veți sta uimiți de lucru ce produc mânuțele ei! Mi-s'a dat ocaziune să asist la momentele, în cari mâna cu atâtea dibăcie mititelul ei ac. Câtă atențiune, câtă rivnă și abnegațiune!

Privindu-o îmbrăcată în costumul pregătit de dânsa, stal încrămenit, ear' străinul invidios o petrece cu ochii desprețuitoi. Cu toate acestea sârmanuța țărâncuța își continuă cu plăcere ocupațiunea sa.

Înainte și tot înainte și. noi d-lor colegi! Vor fi unii, cari își desonorează nobila lor funcțiune, persecutând pe mititeii copilași dând ansă prin aceasta a se încuibă în sufletul lor ura în contra acelor, cari trebuie să fie pentru danșii icoana celei mai înalte calități umane. Iubirea cătră copii, blândeța, bunătatea și dreptatea sunt virtuțile esențiale fără de cari nu merităm numele de educatori.

Iritarea nu e vătămătoare numai autorității învățătorului, ci și instrucțiunii. Să plecăm încet, odihnindu-ne din când în când, pentru-ca să

constatăm dacă elevii pricep ori nu și numai atunci să mergem mai departe!

Răbdători să fim la toate și să nu discutăm decât numai atunci vom ajunge la ținta dorită.

Noaptea e întunecoasă și ce așteptăm vine târziu! Răbda-vom însă atâta cât inima va putea și vom lupta la olaltă.

In sufletul aprins' vom aprinde iarăși lumină ca să lumineze noaptea.

De vom fi zdrobiți, mereu vom geme și ne vom zbate și ne vom aprinde iarăși lumina mult iubită cât sufletul va crede.

Când nu vom mai putea, ne vom stinge și noi în noaptea adâncă. Va veni însă odată blând soarele stăpân și atunci vedea-se-vor aceea ce-s domni în întunec; vede-se-vor aceia ce au vrut să lumineze, dar' au căzut zdrobiți, vede-se vor atunci aceia ce în noapte adâncă stau în-genunchiați!!

Reverendisime d-le protopresbiter!

Multe focuri s'au descărcat asupra strămoșilor noștri și pe lângă toate acestea cei doi factori luminoși sau susținuți până în prezent.

Dacă străbunii noștri au știut să infrunte cu atâtea bărbăție atacurile, datorită avem și noi cești ce trăim, așa zicând, în secolul luminilor ca să luptăm cu întreite puteri, pentru-ca deo-parte să înfruntăm valul negru ce amenință cele mai scumpe tesauri a sufletului nostru, — ear' de altă-parte să dovedim lumii că suntem vrednici de postul ce-l ocupăm. Și cel mai simplu om recunoaște astăzi, că factorii principali în ori-și-care comună este preotul și învățătorul și dacă așa se susține, atunci putem afirma cu toată puterea cuvântului, că dela noi depinde fericirea ori nefericirea unui popor.

Intrunirile de soiul acesta ne dau prilej, ca deo-parte să ne cunoaștem mai de aproape unii pe alții, ear' de altă-parte să ne pregătim pe viitor de lupta crâncenă ce ne așteaptă pe fiecare cât suntem ornați cu epitetul de pioneri ai culturii. Atunci când iubii mei tovarăși de luptă și-au pus încrederea în neînsemnata mea persoană, alegându-mă de președinte la acest despărțământ, muncind aproape 10 ani, ținta mea în primul loc a fost și este, să cunosc mai de aproape inima fiecărui individ, pentru-ca trebuie să știu ce trebuie să facem ca să se cultiveze și să se facă să crească și să se îmbunătățească sufletul și mintea fiecărui individ, apoi celelalte facultăți.

Pentru a cultiva inima se recere iarăși mă-estru bun de inimă.

Toți cei chemați în fruntea generațiunii am avut măestrul bun cultivator, depinde însă dela noi cum am știut și știm să păstrăm acel diamant.

Când în timpul președinției mele, d-voastră ca preot din alt despărțământ, ați manifestat atâtea iubire față de muncitorii generațiunii intrând în lagărul lor cu titlul de membru fondator, privirea mea a fost îndreptată în primul loc către inima d-voastră, pentru a observa cu ce verigă este cercuită. M'am convins, că aceea a fost și este și de prezent încungiuată cu cerc neruginos.

Astăzi când prevedința divină v'a ajutat ca să vă ridicați pe un pedestal mai înalt și acum când pentru prima oară vă prezentați în mijlocul pionierilor culturii ca șef al tractului Hălmagiu, în numele fraților mei de luptă vă salut d-le protopop, urându-vă multe zile fericite și dragoste adevărată către aceea biserică și fida ei, care poartă numele sublim de „școală“.

Primiți acest modest buchet ce vi-l închină dascălul român!

Mulți ani fericiți!

Cu aceste cuvinte declar ședința reuniunii învățătorilor din tractul Hălmagiului de deschisă.

Bibliografie.

A apărut:

„Albina“ Revistă-populară Anul VIII (3 Iulie 1905) Nr. 40. Comitetul de Redacție: Ion Kalinderu. P. Gârboviceanu. G. Coșbuț General P. V. Năsturel. G. Adamescu I. Otescu. P. Dulfu V. S. Moga: N. Nicolaescu Gr. Teodosiu. Const. C. Pop-Tașcă. Sumarul: P. Dulfu, Muncitorul (Legendă). — P. S. Episcop Pimen, Expoziția din 1906 (Circulară). — D. Boliotineanu, Legenda ăpilor Neamțu. — Sofia Nădejde, Cât costă băutura pe un popor. — N. Sadoveanu, Scrisori trimise de un Pribeag. — Moș-Neagu, Telegraful pe sub

mare. — Gr. Teodosiu, O patimă primejdioasă. — Dr. Const. An. Macri. Sarea de bucătărie. — Asistent, serbarea dela institutul Oteleșanu (Măgurele). — Informațiuni. — Emilian Reit, Piatra fetei (Legendă). — Dintr'ale lui Păcală. — Licitațiuni.

Sfaturi: Cum se scot petele de grăsime. — Nu mâncați brânză prea moale — Petele de luminare sau de său. — Curățirea nikelului. — Un mijloc ușor de jugănit miei și herbecii.

Ilustrațiuni: Elevii școlii de răsboiu vizitând Cetatea Neamțului în 1903. — Vederea generală a Cetății Neamțului. Constantinopole. — Berlin. Abonamentul în țară pe an Lei 5. Abonamentul în țară 6 luni Lei 3. Pentru anunțuri 1 leu linia. Mica publicitate se ard.

*

A apărut și se află de vânzare (prețuri 50 fileri, plus porto 10 fileri) la administrația ziarului „Tribuna“ interesantul studiu:

»Die Bedeutung des Romänischen Elementes im Völkerconcerte Europas von Einem Patriotens«

Broșura aceasta scrisă nemțește este menită ca în cercurile înalte politice din Austria și străinătate să facă cunoscuți pe Români.

*

A apărut: „Transilvania“ și Analele Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român. Nr. III. (Sibiu Maiu—Iunie 1905). An. XXXVI. Sub directoratul Dr. C. Diaconovich, cu următorul sumariu:

Transilvania. Un registru al românilor de carte și de inimă din anul 1829, de Virgil Onițiu pag. 121—123. Seceta din 1904 și plantele. de Dr. Ambrosiu Chețianu pag. 133—136. Câteva date istorice privitoare la Banat și românii din Banat, de N. Dobrescu pag. 137—145. Repertoriu bibliografic al producțiunii literare române din țară pe anul 1904 pagina 145—155. Literatură științifică și artă: Academia Română pag. 155—159. Cronica. Inștiințare pag. 159—160. Bibliografie: Anunț literar pag. 159. O rebitificare pag. 160.

Anunț: Proces verbal din 18 Maiu 1905. Ședința VI a comitetului central al „Asociațiunii“ pag. 49—50. Proces verbal din 13 Iunie 1903. Ședința VII a comitetului central al „Asociațiunii“ pag. 60—66. Regulament pentru folosirea localităților din palatul Muzeului „Asociațiunii“ pag. 67—68. Expoziția Asociațiunii pag. 68. Convocare 69. Concurs pag. 69. Contribuții pentru Muzeul istoric și etnografic pag. 70.

Apare în 6 numere pe an (la finea lunilor Februarie, Aprilie, Iunie, August, Octomvrie și Decemvrie). Prețul abonamentului: Pentru Austro-Ungaria 10 coroane, pentru străinătate 12 franci. Direcțiunea: Sibiu (Nagyszeben) strada Morii Nr. 6.

*

Reuniunea învățătorilor români dela școlile populare confesionale ortodoxe din protopresbiterale Arad, Chișineu, Șiria, Borșineu, Butești Radna și Hălmagiu. Organ periodic oficios. Anul 2. (1/14 Iulie 1905.) Nr. 1. Redactat din încredințarea comitetului reuniunii de *Iosif Moldovan* vice-președinte. Abonamentul 5 coroane pe an. Apare odată pe lună.

„Cultura vitei de vie“ de Grigori Halip, profesor la școala medie agonomică în Cernăuț. Cu 39 ilustrațiuni. Prețul broșat 1 cor. 50 bani. Se poate procura la autor în Cerneuț (Bucovina).

ECONOMIE.

Arad, 17 Iulie.

Industria textilă austro-ungară și Româna. Se știe că Austro-Ungaria exportează în tot orientul multe mărfuri textile. De asemenea și în România. În anul 1904 Austro-Ungaria a exportat în România textile pentru 17.057,000 coroane.

După cum se vede această sumă este destul de importantă. După Turcia, România este a doua din statele consumatoare de textile austro-ungare.

Mine de aur în Irlanda. Se anunță din Londra ziarului „Die Zeit“ dela Viena, că sârmana Irlanda, țara cartofilor și de Whisky, are aur în sinul ei.

Știrea întâi s'a comunicat la Belfort d'un oare care Milligan, că avuția în aur a solului Irlandei, se poate compara cu bogăția ori cărei mine din Africa de Sud.

După calculele făcute, o tonă de mineral ar da două uncii adică 66 grame de aur curat. Deja lucrările de exploatare s'au început, mașinile necesare s'au instalat.

Minele se află în nordul Irlandei, în apropiere de Ballyronney e situat în comteul Down.

Cu ocazia săpării unei fântâni s'a dat d'un fel de nămol foarte curios, ce supus analizei, s'a văzut, că conține aur și argint.

Din tradiții se știe, că se mai găsise odinioară aur în Down, dar în mică cantitate. Acum se speră, că săpăturile vor da peste strate bogate de tot.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

— Cota oficială pe ziua de 17 Iulie. —

Incheierea la 12 ore:

Grâu pe Octomvrie 1905 (100 clgr.)	15'54—15'56
Secară pe Octomvrie	12'76—12'78
Orz pe Octomvrie	11'54—11'56
Cucuruz pe Iulie	15'30—15'32
Cucuruz nou 1906	10'86—10'88

Incheierea la 5 ore:

Grâu pe Octomvrie 1905	15'62—15'64
Secară pe „	12'82—12'84
Ovăs pe Octomvrie	11'58—11'60
Cucuruz pe Iulie	15'30—15'32
Cucuruz nou 1906	10'94—10'96

Piața din Arad.

S'au vândut:	(100 klg.)
580—650 măști metriche grâu cor.	17.00—17.40
320—340 „ „ cucuruz „	15.10—15.30
Semnare nominală secară:	14.68—14.70
„ „ orz:	14.60—14.80
„ „ ovăs:	13.60—13.80

Piața din Aradul-nou.

S'au vândut:	
300—340 măști metriche grâu cor.	7.80—8.00
180—250 „ „ cucuruz	7.40—7.50
Semnare nominală: secară	7.00—7.10
„ „ orz:	5.20—5.40
„ „ ovăs:	6.50—6.60

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	cor. 158.—
„ „ „ mic	„ 160.—
„ brut „ mare	„ 156.—
„ „ „ mic	„ 158.—

Bursa de bucate din Timișoara

Grâu: 79—100 klg.	Cor. 15'30—15'40
„ 80— „ „	„ 15'40—15'50
Secară: 100 „	„ 13.20—13'30
Orz: „ „	„ 10.30—10.40
Ovăs mercantil 100 klg.	„ 12'50—12'60
„ cernut „ „	„ 12'70—12'80
Cucuruz vechiu „ „	„
„ nou „ „	„ 15'30—15'40

Tîrgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni grei părechea în greutate peste 400 chigr. 139—140 fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 chigr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 chigr 140—141 fil.; Calitate sîrbească: grei, părechea peste 260 klg. 142—143 fil.; mijlocii părechea 240—260 chigr. greutate 141—142 fil. Ușori până la 240 kgr. 142—143 fil.

POSTA ADMINISTRAȚIEI.

A. L. Alsó Bqros. Corespondența n'am primit. Broșura să poate căpăta dela I. Ciurcu librar în Brașov.

Redactor responsabil: Sever Bees.
Editor-proprietar: George Niebla.

Picăturile balsamice „MARIA-RADNA“

pentru răni și stomac, ajută iute și sigur în multe boale, ca d. ex. dureri, colici de stomac, boli vechi de stomac și lipsei de apetit, contra reumei, junghiurilor, colice și durere de cap, estern la răni timpurii, la sgărietură, la scrinteli și ruperi de oase, contra reumei și durerii de oase.

Un flacon: prețul 30 fil., 10 flacoane Cor. 3.— francat.

Pastilele — SENECA

Medicină sigură contra tusei, troanei, răcelii influenței. — Prețul unei cutii Cor. 1.—, 10 cutii franco Cor. 8.—

Se poate căpata la **Kossuth Pál, Szűz Mária**. gyógyosztára, Arad, Boros-Béni-tér 15 sz.

Vinzare

de **VIN** în mare și mic, producțiune proprie * din

podgoria Șirlei.

Vin nou alb, litra	52 fileri.
Schiller (roșu)	56 „
Vin vechiu alb	64 „
Rizling alb	80 „
Vin roșu vechiu	1.— cor.
Rachiu de drojdii, fabricat propriu, rafinat și rachiu de prune	1.60 cor.
de bucate	2.40 „
Pelin sîrbesc veritabil	1.20 „

Se capată la **Quirini Sándor** Arad, Aulich Lajos-u. 7 e.

Telefon 96.

Motori „PUCH“

2 1/2 — 3 HP.

PUCH: Naumann — Germania și Premier Helical biciclete

Mașini de cusut:

Pfaff, Naumann, Kayser, Singer,

cu prețuri convenabile, cu garanție și condiții favorabile de plată se pot căpata la

Hammer Vilmos, fabricant de lucrări tehnice-electrice

— A r a d, Szabadság tér 7. —

Mare atelier special de reparație

Deschidere de atelier DE LĂCĂTUȘERIE.

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. publicului, că am deschis cu aranjament modern în Flórián-u. 6 e sz. un atelier de lăcătușerie artistică și pentru construcție.

Pot efectui tot ce cade în bransa asta: asortarea edificiilor, pregătire de cămine, instalare de fântâni cu pompe, firmelor le recomand portalurile mele, reparaz iute și convenabil.

Pricipiul meu e prețuri solide, serviciu prompt și consciențios, prin ceea ce vreau să câștig sprijinul binevoitor al p. t. publicului.

Rugându-mă pentru sprijinul p. t. publicului vă mulțumesc.

cu distinsă stimă:

Lang János, lăcătuș.

Rog pe oricine să-mi ne-volască a se convinge de valoarea și ieftin își poate procura ce îi trebuie a face orologiu și giuvaericele din argint și aur curat de 14 carate

— **ARAD, Piața Libertății** — lângă edificiul teatru'ul vechiu.

Igaz Sándor

ciasornicar și giuvaergiu.

DOCTORUL ALEX. M. POI

specialist în medicina internă; consultă zilnic dela 8—12 a.m. și dela 3—6 p. m. — în

BAILE HERCULANE (HERCULESFURDŐ)

Chioșcul Baross!

Duminica d. a. dela ora 5—8 în terasa chioșcului **musică țigănească** înghețată, cafea rece, beuturi reci și calde, bere de Kőbánya, vinuri de podgorie, ape minerale, șampanie, cognac, lipueruri și tot felul de bauturi spirituoase; dejunuri și oșine în fie-ce timp. Marea sală a chioșcului, o pun — gratis la dispoziția societăților.

WOHLGEMUTH SÁNDOR.

Singurul loc azadan de recreare. In fie-ce Joi e musică de piață. **Chioșcul din parcul Baross!!**

IOSIF HEGEDŰS

Cronometrar, Ciasornicar și Giuvergiu Arad, piața Boros Béni 10.

Magazinul societății din Ungaria a fabricanților Glashutten din Elveția. Esclusiv singur. Ciasornice cu precisiune. 550

Bozsó József

Croitorul regimentului ces. și reg. de husari 12. **convenit din ARAD.**

— Din I-a Maiu în casa Fraților **Solymosy, Salacz-utcza.** —

■ Croitorie întemeiată în 1880. ■

Liferant de uniforme al mai multor regimente. Croitorul cavaleriei ces.-reg. de garda.

Prăvălie pentru mânuși și suspensorii a lui

Hubatschek T.

Arad, Szabadság-tér 20.

In casa Băncii populare și de industrie Aradane.)

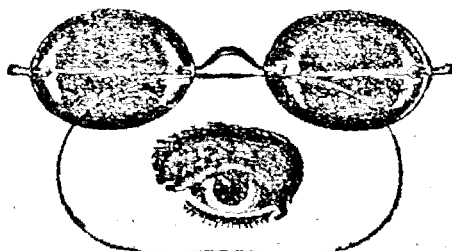
Recomandă on. public mânușile pentru femei și bărbați fabricate în atelierul propriu, în toată culoarea și în tot fazonul, pe lângă prețurile cele mai culante; mai departe se capătă tot felul de mijloace de pansare din materia cea mai bună, fabricate conform indicațiilor medicale. Mai departe recomand asortimentul de cravate, pe cari le vînd pentru prețuri extraordinar de echitabile. Rugând spriginul binevoitor al public rămân cu respect: **Hubatschek T.**

Foarte importanți pentru toți, cari poartă ochelari!

Dieaphragma și ochelarii noi — perpha ai lui **RODENSTOCK** fără reflex din fabrica de articole optice a lui G. Rodenstock din München

Fără rame!

Sticla de cristal, omogenă foarte străvezie.

Fără rame!

Lipsiți cu totul de împăștiarea deasă neplăcută a ramei sticlei.

Cei mai buni și perfecți pentru vederea curată și pătrunzătoare și pentru cruțarea forței vizuale.

Singurul reprezentant **Samuil Dick** orologier și fabricant de articole optice. Colțul Străzii Ioan Weitzer.

Să sprijinim industria din patrie!!

Schimbare de prăvălie.

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. publicului și stimaiilor mei clienți, că

din 1. Maiu a. c.

am transpus croitoria mea ungurească și civilă din Râpolna u. 10.

în Boros-Béni-tér 22.

unde ori-ce lucrare de bransa mea se efectuește foarte bine, foarte punctual și cu prețurile cele mai ieftin posibile. Pe lângă aceasta am în magazin și vând ieftin haine ungurești gata, costume pentru muncitori.

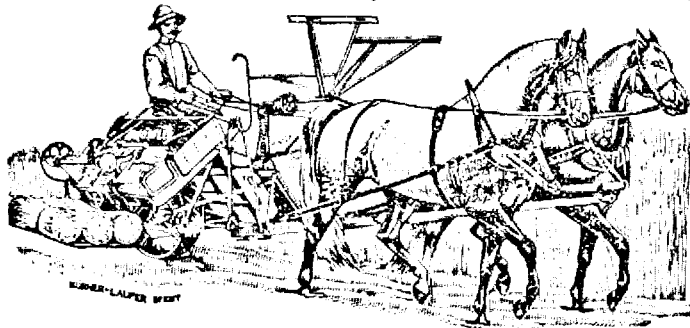
Primesc transformarea și repararea ori-cărei haine, și o efectuez convenabil. Recomandându-mă și mai departe în prețuita bunăvoință a p. t. publicului rămân eu stimă

KOCIS GYÖRGY, croitor.

Să sprijinim industria din patrie!!

Carol Drössler

fabrica priv. ces. și reg. de mașini agronomice
Budapesta, VI., Váci-körút 59.

Liferează:
Automobile,
locomobile,
asortimente complete pentru mașini de imblătit, asortimente pentru pluguri cu aburi, „Milwaukee“

mașini de cosit, de secerat și legat snopi, construcția cea mai nouă, mașini de sămănat „Rákóczy Drill“ și ori-ce alte mașini executate solid și tramic.

Conspect pentru prețuri și articole se trimite gratis la dorință. 490

Amun!

Am onoare a aduce la cunoștință că am deschis în

Arad, — strada lemnului (Fa-utcza) — No. 1.

o fabrică de mașini agronomice

sub firma înregistrată la tribunalul comercial

VULCU J. MAXIM

Dispunând de mijloace îndestulătoare și sprijinit pe experiențele mele extinse făcute în

o o Austro-ungaria, Germania și America o o

mă aflu în plăcuta poziție a produce și servi pe onoratul public

o o o cu tot felul de mașini agronomice o o o

din material de prima clasă și pe lângă pre-

o o o țurile cele mai avantajoase. o o o

În special fabric, diverse mașini de sămănat, secerat, strămătoare de cucuruz, mașini de săpat, de tăiat nutret la vite, ciururi, pluguri (Șeltană), prese de vin, pompe precum și alte articole de pivnițarie și instalațiuni de mori, joagăre și țiglarii miei și mari, după cele mai moderne și mai practice sisteme recunoscute în branșele mașinăriiilor sus numite.

Procur, mijlocind prețurile cele mai avantajoase, mașini de abor și treerătoare, motoare de benzin, petrolen, spirit sau gaz, garantând totdeauna, atât de construcțiunea mașinilor cât și de materialul cel mai bun.

Efectuez totdeauna lucruri de lăcătușerie și tot felul de reparaturi de mașini,

cu prețuri foarte moderate, pe lângă serviciu cinsit

o o o o o și prompt. o o o o o

INSTITUTUL LUI LÖWY

pentru împrumut de **SACI** și strae

recomandă marele magazin de saci și strae bune în or-ce marime. Serviciu prompt și conștientios. - - - Prețuri foarte ieftine.

Cel mai bun loc pentru saci și strae bune!

CARTOFI PRIMA cu vagonul pentru cula și sămănat.

Löwy Zsigmond

— Temesvár gyárváros, Fő-utcza 33. sz. —

Cel mai mare magazin de haine gata pentru dame și copii.
ARAD, Szabadság-tér-3 szám.

Din cauza sezonului înaintat mare a sortiment de

bluse din delen frances buc. dela fi. 2.50

din zefir englez „ „ „ fi. 1.50

bluse de panze brodate „ „ „ fi. 3.

cele mai fine bluse de matase „ „ „ fi. 6.50

Fuste elegante, capoturi de creton, batist și delen în cel mai modern fason. - - cu prețuri reduse. - -

Cu stimă

WINTERNITZ JENŐ,

ARAD, Szabadság-tér 3 szám

Expediții de poștă în toate direcțiunile.

Atelier fotografic aranjat din nou

prețuri reduse și fotografii bune.

Pentru fotografiarea copiilor, atelierul meu e admirabil aranjat; fotografiez gratis familii și tablouri-grupe.

După fotografiat cât de vechi precum și nouă, pregătesc artistic

tablouri în platină cu preț ieftin.

Binevoitorul sprijin al p. t. publicului îl cere

Sziklay Péter, Szabadság-tér 16. (Palatul Domány) fotograf.